

DRWECA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży”, „Nasz Przyjaciel” i „Rolnik”

„Drweca” wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,50 zł z doręczeniem 1,60 zł miesięcznie. Kwartalnie wynosi 4,50 zł, z doręczeniem 5,05 zł. Przyjmują się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 10 gr, na stronie 3-linowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. — Ogłoszenia zagr. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowe Miasto 8.

Adres telegr.: „Drweca” Nowe Miasto-Pomorze.

Wydawca: „Drweca” Sp. z o.o. w Nowe Miasto.

Rok IX

Nowe Miasto-Pomorze, Czwartek, dnia 25 lipca 1929.

Nr 86

Czy tanie żyto jest dobrodziejstwem dla Polski?

Mamy w tym roku tanie zboże w kraju, prawie o połowę tańsze od zeszłego roku. Jeżeli niskie ceny na zboże są dobrodziejstwem dla naszego kraju, to powinniśmy dziś odczuć je w całej pełni — i robotnik i rzemieślnik i kupiec i handlarz i urzędnik, a to dlatego, boć przecież jest tanie zboże, jest i tani chleb. A jednak ktośby chciał twierdzić, że dziś jest dobrze pod względem gospodarczym, że jest o wiele lepiej, niż było np. rok temu? Rzeczywistość jak najwyraźniej i najdobitniej temu przeczy. Wszyscy dziś odczuwamy ciężkość sytuacji gospodarczej. Żadna warstwa społeczna nie czuje się dobrze. Zastój życia gospodarczego kamieniem ciąży na nas wszystkich. To wszystko, razem wzięte, stanowi najlepszy dowód na to, że tanie zboże dobrodziejstwem dla kraju naszego nie jest i być nie może, a to dlatego, że nasz kraj ma wybitnie charakter rolniczy, że prawie trzy czwarte ludności żyje z rolnictwa, którego pomyślność uzależniona jest od dostatecznych cen na zboże i wogóle na produkty rolne. Bo niskie ceny, rujnując rolnictwo, w orbitę tej klęski wciągają i wszystkich, którzy z rolnictwa żyją i od niego są zależni: i robotnika i rzemieślnika i kupca i handlarza, jak niemniej fabrykanta. Krytyczne położenie rolnictwa powoduje bowiem redukcję pracowników, zaniechanie przewidzianych inwestycji, kurczenie użycia nawozów sztucznych, zaniechanie zakupu i remontu maszyn rolniczych — ograniczenie się w wydatkach na swoje rozmaite potrzeby. Jak niekorzystnie odbija się fatalny stan rolnictwa na całym ustroju gospodarczym, spostrzec i stwierdzić to można dziś najdobitniej w mniejszych miastach, gdzie zależność jednych od drugich jest bezpośrednia. Kupiec nie ma zbytu na towary, bo wsi brak pieniędzy na ich nabycie, rzemieślnik nie ma pracy, bo brak zamówień ze strony wsi i t. d.

To wszystko jednak dowodzi, że niskie ceny na zboże dobrodziejstwem dla kraju nie są — owszem są jego klęską. Bo choć jest tańszy chleb, brak większej części ludności grosza na jego nabycie. Owszem nie leżą w interesie ogółu zbyt wygórowane ceny na produkty rolne, ale niskie są zgubą dla kraju. Są kraje, które mają interes w tanim zbożu i chlebie. Ale są to kraje o charakterze przemysłowym — skazane na dowód żywności z zagranicy. Im tańsze tam ceny na żywność i produkty rolne, tem więcej dobrobytu, tem lepiej tam się ma ludność. U nas jednak w kraju — wybitnie rolniczym, rzecz się ma wręcz odmiennie.

Wywóz zapasów z rezerwy zbożowej.

Warszawa. Wywóz zagranicę zapasów z państwowej rezerwy zbożowej trwa nieustannie. W ostatnich czasach zapasy te zmniejszyły się do blisko 50.000 tonn. W ten sposób pogłoski o tem, jakoby zboże to było nieodpowiednich gatunków, okazały się pozbawione wszelkiej podstawy i raczej przyczyniły się do utrudnienia tego wywozu.

Równocześnie należy zaznaczyć, że ceny, uzyskane przy tych transakcjach, są wyższe od cen giełdowych, właśnie z powodu standardowej jakości tego zboża.

Wyjazd księży biskupów do Rzymu i Pragi.

Warszawa. Dnia 21-go J. E. ks. dr. Henryk Przezdziecki, biskup podlaski, wraz ze swym sufraganiem, ks. biskupem Czesławem Sokołowskim, udał się do Rzymu, celem wzięcia udziału w uroczystej procesji, w której Ojciec św. po raz pierwszy opuścił mury Watykanu. Nasi Dostojnicy przez swój udział w tej uroczystości pragną zadokumentować obecność Polski w tak historycznym zdarzeniu.

Obaj księża biskupi w dniu 11 sierpnia r. b. udadzą się do Pragi na naukowy kurs ujonistyczny.

Antypaństwowa akcja duchowieństwa prawosławnego

Tajemnicze zjazdy popów w Wilejce.

Wilno. Według doniesień z Wilejki pow. (woj. wileńskiego), „Dziennik Wileński” w n-rze 160 podaje następującą wiadomość:

„Już nie pierwszy raz duchowni prawosławni urządzają we Wilejce powiatowe zjazdy, na które zjeżdża się nieraz od 20 do 50 popów z rozmaitych miejscowości wschodnich województw. Zjazdy odbywają się pod pozorem zwykłych odwiedzin duchownego Mironowicza. Zwraca się uwagę na okoliczność, iż odwiedziny te przypadają zazwyczaj w rocznicę skasowania Unji przez cara Mikołaja I. W ubiegły piątek do Wilejki również przybyło kilkudziesięciu prawosławnych duchownych, którzy odbyli tam narady, omawiając głównie sprawę rewindykacji przez Kościół katolicki świątyń, zabranych w swoim czasie na cerkiew przez rządy zaborcze. Szczególnie zainteresowanie okazano sprawie rewindykacji murów po-bazylijskich we Wiźnie. Wysłano wniosek, by zwrócić się w tej sprawie do Ligi Narodów i w tym celu zacząć zbierać podpisy ludności oraz prosić o pomoc i poparcie posłów białoruskich i ukraińskich wyznania prawosławnego.

Wobec tego, iż protokół jednego z ostatnich zjazdów został doręczony władzom polskim, postanowiono na przyszłość wyników obrad nie protoko-

łować, ponadto uczestnicy zjazdu złożyli przysięgę, że nie będą rozgłaszać wiadomości o jeździe i jego uchwałach”.

Powyższą wiadomość podajemy na odpowiedzialność „Dziennika Wileńskiego”.

Ze swej strony musimy stwierdzić, że obowiązkiem władz duchownych prawosławnych oraz władz państwowych jest natychmiastowe wyświetlenie istotnego stanu rzeszy. Oczekujemy o tem oficjalnego komunikatu, ponieważ kwestje, o które chodzi, mają wielkie znaczenie dla sprawy katolickiej z jednej strony, z drugiej zaś nabierają specjalnego charakteru dla państwowości naszej na ziemiach wschodnich.

Mamy tu do czynienia z antypaństwową akcją duchowieństwa prawosławnego, które już nie chce czekać na sprawiedliwe wyroki sądów polskich, a snuje mrzonki o protekcji Ligi Narodów we wewnętrznych sprawach polskich. Pamiętać bowiem musimy, że kwestja rewindykacji jest już dziś na właściwej i jedynej drodze — na drodze sądowej. Ktokolwiek przeciw sądom polskim zamierza apelować do obcych czynników, jest przez to już wywrotowcem, tem bardziej, że zgóry przesądza to, czego jeszcze sądy nie orzekły.

Otwarcie VIII międzynarod. kongresu chirurgicznego w Warszawie.

Warszawa, 22. 7. Dziś o godz. 10 rano w pałacu prezydium Rady Ministrów odbyło się uroczyste otwarcie VIII kongresu międzynarodowego Towarzystwa Chirurgicznego, nad którym protektorat objął P. Prezydent Rzeczypospolitej.

Posiedzenie zajął p. min. Składkowski, witając delegatów w imieniu Rządu, poczem p. minister ogłosił kongres za otwarty, udzielając głosu przewodniczącemu kongresu, prof. Hartmanowi.

Prof. Hartman, obejmując przewodnictwo, oklaskiwany przez zebranych, wyraził radość, że danem mu

jest poznać polski kraj, wielu węzłami złączony z Francją oraz wyraził podziw dla wielkiego dzieła kultury, dokonanego przez Polskę i dla jej szybkiego rozwoju.

Na tem posiedzenie zamknięto, poczem wszyscy delegaci udali się na grób Nieznanego Żołnierza, gdzie ustawiona była kompanja honorowa.

W chwili, gdy prof. Hartman składał wieniec, kompanja sprezentowała broń. Po złożeniu wieńca orkiestra odegrała hymn narodowy.

Rząd polski proponuje dzień 25-go lipca na wznowienie rokowań handlowych z Niemcami.

Jak donoszą rząd polski odpowiedział na ostatnią notę rządu niemieckiego w sprawie rokowań handlowych.

W nocy swej rząd polski zwrócił uwagę na konieczną potrzebę najspieszniejszego wyjaśnienia sytuacji, wytworzonej w następstwie wprowadzenia przez Niemcy ostatnich podwyżek celnych, godzących w import polskich produktów rolniczych do Niemiec. Podwyżki te powinno było poprzedzić poznanie podstaw, na których oparta jest dotychczasowa

praca delegacji w dziedzinie wzajemnych ustępstw taryfowo-celnych.

Również zapowiedziane dalsze pociągnięcia w polityce ochronnej dla rolnictwa niemieckiego, wymagają, rzecz prosta, ścisłego oświetlenia, opierającego się na szeregach oświadczeń rządu niemieckiego o jego chęci bezwzględnego wznowienia rokowań i prowadzenia ich bez przerwy w miesiącach letnich.

Rząd polski proponuje rządowi niemieckiemu podjęcie rokowań w Warszawie w dniu 25 lipca.

Ukryte przygotowania Niemców do wojny odwetowej.

Tajna szkoła pilotów wojsk. w Norderney. — Stocznia kilońska buduje małe łodzie torpedowe.

Berlin. Wczorajsza „Welt am Abend” zamieszcza sensacyjne rewelacje na temat tajnych zbrojeń niemieckich i przygotowań do przyszłej wojny odwetowej.

Wedle doniesień dziennika w Norderney istnieje tajna szkoła pilotów wojskowych, pozostająca pod kierownictwem wojennej marynarki niemieckiej. Kurs trwa 1 rok. Corocznie szkoła wypuszcza od czterdziestu do pięćdziesięciu wykwalifikowanych

pilotów wojskowych. Uczniowie szkoły otrzymują zapomogi od rządu Rzeszy w postaci pensyj miesięcznych w kwocie 200 marek.

Jak informuje dalej pismo, stocznia w Kilonji buduje małe łodzie torpedowe. Nowy ten typ broni morskiej brał już udział w ostatnich manewrach floty niemieckiej. Stocznia zbudowała i spuściła na morze dotychczas pięć takich łodzi torpedowych.

Tajne narady rządu belgijskiego wobec zbrojeń Niemiec i bliskiej ewak. Nadrenji.

Berlin. Pisma niemieckie donoszą z Brukseli, jakoby w ostatnich dniach odbyły się tam tajne narady rządu belgijskiego, poświęcone sprawozdaniu ministra spraw zagranicznych Hymansa o obecnym stanie zbrojeń niemieckich, o rewanzowych nastro-

jach Niemiec oraz o możliwości przyszłych zawikłań międzynarodowych.

Bezpośrednią przyczyną tej narady miała być konieczność przygotowania odpowiedniego planu, zabezpieczającego granice Belgii w związku z możliwością bliskiej ewakuacji Nadrenji.

Wiadomości o stanie zbrojeń niemieckich były wprost rewelacyjne i wywołały olbrzymie wrażenie.

Jak powinniśmy się

chwytowem pobudzeniu przychodzi tem gorszy okres porażenia. Wazna rola gra racjonalne dzielstwo i skow.

MOST WESTCHNIEN

stojąca wstęp ledy nikomu nie jest dozwoływana. a szczególnie nikomu, noszącemu maskę na twarzy.

Jubileusz politechniki gdańskiej użyto dla propagandy niemiecko-nacjonalistycznej.

Gdańsk. Odbywającej się obecnie uroczystości 25-lecia istnienia politechniki gdańskiej nadano charakter wybitnie nacjonalistyczny.

Cała prasa gdańska rozpisuje się szeroko na temat polityczny i odbywającemu się jubileuszowi poświęca specjalne dodatki, w których ciągle podkreśla znaczenie polityczne uczelni (!), nie zajmując się zupełnie jej stroną naukową.

Hakatyści niemieccy starają się z racji jubileuszu nadać miastu charakter nacjonalistyczno-niemiecki. Korporanci niemieccy z politechniki gdańskiej i sprowadzeni z Rzeszy, urządzają ciągle manifestacje uliczne, śpiewając raz po raz „Deutschland, Deutschland über Alles”. Na niektórych budynkach wywieszono flagi o barwach niemieckiego

cesarstwa (!!).

Fakt, że na wystawie książek, urządzonej z okazji jubileuszu na politechnice, poświęcono osobny dział książkom, traktującym o korytarzu i oderwanych ziemiach, stwierdza, że cała organizacja została użyta w kierunku zadokumentowania przed gośćmi, przybywającymi z zewnątrz, że Gdańsk „niesłusznie oderwany od Rzeszy, czeka tylko na sposobność powrotu na łono matczynej”.

Takie bezprzykładne wykorzystywanie jubileuszu instytucji kulturalnej, jaką powinna być wyższa uczelnia, dla celów politycznych państwa ościennego, powinno się spotkać z jak najsilniejszym protestem, tem bardziej, iż na uczelni tej mają Polacy zagwarantowane pewne prawa.

Przed lotem „Polonji”.

Lotnicy Klisz i Kowalczyk nie posybią przez Azory, lecz z Mac Donell do N. Funlandji.

Pisma paryskie donoszą: Lotnik Costes wypowiedział zdanie, że możliwość przelotu Atlantyku przez Azory uważa za kwestję ślepego przypadku i zbiegu wyjątkowo pomyślnych okoliczności atmosferycznych. Nad Atlantykiem bowiem na dwu trzecich drogi wieją od strony Ameryki tego rodzaju wiatry, że uniemożliwiają przebycie tej trasy. Tylko na jednej trzeciej drogi powietrznej do Ameryki przez Azory wiatry są pomyślne. Przy dzisiejszym stanie lotnictwa przelot jest niemożliwy na tej przestrzeni.

Zdaniem zaś meteorologów, droga, wiedząca przez Azory, jest stosunkowo najpomyślniejszą, jaką do Ameryki można obrać. Powaga jednak meteorologów została szczególnie po dwu ostatnich lotach mocno nadwyrężona.

W kołach bowiem lotniczych sądzą obecnie wręcz odmiennie, że właśnie trasa, którą meteorologowie uważają za najcieńszą, a mianowicie z Mac Donell do N. Funlandji, jest najłatwiejsza. Dowodzi tego fakt, że tą trasą odbył się jedyny do pewnego stopnia udany lot Fitzmaurice, Koehla i Huenefaida. — Wprawdzie lotnicy ci nie dolecieli do celu, dostali się na wyspę Grennley w Islandji, odległej o 8 klm. od Labradoru.

Według powszechnego zdania francuskich sfer lotniczych, zamierzony drugi polski lot Klisza i Kowalczyka, na samolocie „Polonja”, ma wielkie szanse powodzenia. „Polonja” poleciał bowiem z Mac Donell w Irlandji do N. Funlandji, skąd wzduż wybrzeża amerykańskiego do Chicaga.

Kiepusa wraca z Buenos Aires.

Jan Kiepusa, w liście pisanym do rodziny, zamieszkałej w Sosnowcu, podaje swoje plany na najbliższą przyszłość. Zaakomity śpiewak zamierza dnia 22 sierpnia r. b. wyjechać z Buenos Aires (stolicy Argentyny) i w drugiej połowie września wystąpić z dwoma koncertami na P. W. K.

100 pasażerów statku wpadło do wody. 65 utonęło.

Londyn. Z Indji Wschodnich nadchodzi wiadomość o katastrofie okrętowej, która wydarzyła się na jednej z tamtejszych rzek.

Wskutek gwałtownego huraganu statek obsadzony 100 pasażerami, wyrzucił się i wszyscy wpadli do rzeki.

65 pasażerów utonęło, tylko 35 zdołano wyratować.

Fabryka prochu wyleciała w powietrze.

Londyn. W fabryce prochu w New Kingston, w odległości 25 klm. od Pittsburga, wydarzyła się we czwartek późnym wieczorem gwałtowna eksplozja. Donoszą, że liczba zabitych robotników wynosi 20.

SPROSTOWANIE.

W związku z zamieszczonym w nr. 83 z dnia 18. VII. rb. artykułem p. t. „B. Minister Poczty i Telegr. p. Miedziński winien oddać 38000 zł”, proszę na podstawie artykułu 30 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 10 maja 1927 r. o prawie prasowym (Dz. Ust. R. P. 1928 r. nr. 1 poz. 1) o zamieszczeniu następującego sprostowania:

„Nie jest prawdą, jakoby Najwyższa Izba Kontroli nadesłała do Ministerstwa Poczty i Telegr. pismo, zawiadawiające, że Minister Poczty i Telegr. p. Bogusław Miedziński, ma zwrócić do Skarbu 38000 złotych, które rzekomo wydał nielegalnie na niewiadome cele. Nieprawdą jest również, jakoby „zainterpelowany p. Miedziński” odmówił wszelkich bliższych wyjaśnień, dowodząc, że „skoro to mają być wydatki inne, to mają być takie, jakie uzna Ministerstwo, a spowiadać się przed nikim nie potrzebuje”. Natomiast prawdą jest 1. z chwilą zakwestjonowania przez Departament Najwyższej Izby Kontroli prawidłowości tych wydatków, względnie sposobu wyrachowania się z nich, Ministerstwo Poczty i Telegr. po porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, wniosło odwołanie do kolegium Najwyższej Izby, oparte na tem, że na czynienie zakwestjonowanych wydatków oraz sposób wyrachowania się z nich, jako funduszu „do dyspozycji”. Ministerstwo Poczty i Telegr. posiadało zgodę Ministerstwa Skarbu. 2. Prawdą jest dalej, że sprawa odwołania Ministerstwa Poczty i Telegr. od orzeczenia kolegium Depart. III o wydatkach z par. 8 rozdz. I budżetu Poczty i Telegrafów „Inne wydatki” była przedmiotem rozważań kolegium Najwyższej Izby Kontroli, które postanowiło ustalić następujące zasady:

1. Objęte w § 8 budżetu (Inne wydatki) kredyty na fundusz reprezentacyjny nie mogą być uważane za fundusz dyspozycyjny, a zatem podlegają ścisłemu wylczeniu się z równoczesnym zastrzeżeniem, iż winny one obejmować jedynie wydatki, związane nie z osobą Ministra, lecz z reprezentowanym przez niego rządem. 2. Kredyty powyższe winny być, jako takie, uwidocznione w budżecie, a przynajmniej wymienione jako takie, w rubryce objaśnień do właściwego paragrafu każdorazowego preliminarza.

3. Aczkolwiek w danym wypadku kredyty te nie zostały specjalnie wymienione ani w preliminarzu budżetowym, ani w samym budżecie, to jednak wobec zgodnego stwierdzenia Ministrów Skarbu oraz Poczty i Telegrafów i przyjęcia § w ustawie skarbowej na rok 1927/28, nie należy kwestionować ani przeznaczenia ich części, ustalonej rzeczonym stwierdzeniem, na fundusz reprezentacyjny, ani wydatków na ten cel w granicach, ustalonych w powyższy sposób.”

Ponadto uznając pewne kwoty jako usprawiedliwione dokumentami, Kolegium N. I. K. zatwierdziło zakwestjonowanie za okres 1926/27 i trzy kwartały 1927/28 wydatków na sumę 15.225 złotych.

Minister Poczty i Telegrafów: (—) Boerner.

Lubawski Starosta pow. Bederski.

Towarzystwo Czytelni Ludowej w Lubawie

urządza
w niedzielę, dnia 28. lipca rb., o godz. 8-mej wiecz. w auli szkoły powszechnej

Wieczór propagandowy

na rzecz Pow. Wystawy Krajowej.

Wygłoszone zostaną odczyty:

1. Pow. Wystawa Krajowa, jej cel i zadania (p. W. Kijora).
2. Co zobaczymy na Pow. Wystawie Krajowej, odczyt ilustr. obrazami świetln. (Ks. Knitter).

Wstęp bezpłatny.

O bardzo liczny udział proszą

ZARZĄD.

WIADOMOSCI.

Nowe miasto, dnia 24 lipca 1929 r.

Kalendarzyk. 24 lipca, Środa, Bł. Kunegundy p. Król. P. 25 lipca, Czwartek, Jakuba Apost.

Wachód słońca g. 4 — 10 m. Zachód słońca g. 20 — 2 m. Wachód księżycy g. 21 — 57 m. Zachód księżycy g. 7 — 43 m.

Naszych Szan. Inzerentów prosimy usilnie, by w dniach wychodzenia gazety, t. j. w poniedziałki, środy i piątki, swe ogłoszenia dostarczali nam najpóźniej do godziny 8,30 rano. Inaczej bowiem mimo najszczerszych chęci umieścić ich nie jesteśmy w stanie w bieżącym numerze. Po tym czasie nadesłane ogłoszenia umieścić możemy dopiero w następnym numerze. Redakcja.

Z miasta i powiatu.

Dzień sportu w Nowemmieście.

Nowe miasto. Ubiegła niedziela upłynęła pod znakiem dnia sportu. Na korcie miejscowego klubu tenisowego, przez cały dzień niedzielny, trwały międzymiastowe zawody, gdzie rywalizowały ze sobą najlepsze rakiety Lidzbarka i Nowemmiasta, zaś na boisku odbył się mecz piłki nożnej, pomiędzy I-szą drużyną klubu „Pomorzanka” z Wąbrzeźna, a I-szą drużyną miejscowego klubu „Sparta”, a gdy wzięcie się pod uwagę i to, że w tym samym czasie odbywały się i rejonowe zawody Stowarzyszenia Kat. Młodzieży męskiej, to nie dziwnego, iż taki stan robi z czołówka nerwowa i nienasytka.

Gdy się ma tuż obok siebie i rozgrywki tenisowe i mecz piłkarski i ćwiczenia lekkoatletyczne — dostaje się formalnego kręcka: z początku biegnie się od boiska do kortu, od kortu na plac ćwiczeń, w głowie robi się groch z kapustą, płaczą się nazwiska, płaczą się wyniki i w końcu trzeba pojsć po rozum do głowy i wybrać coś jedno... w koło kortu i boiska ścisł nieopisany, przepuknie pokryjoma proponują wejściowe 50 gr, bilety po dziesięć, przepraszam po 2 złotych, ogromne tłumy oczekują na ulicach wyników swoich faworytów, z ust do ust lecą rezultaty spotkań... tak pisały sprawozdawca, gdyby taki dzień wydarzył się gdzieś w innym mieście.

U nas to cokolwiek inaczej — kręcka nie dostaje się, nie biegnie się po rozum do głowy, nikt nie udaje się i nie tylko od przepukniów, lecz nawet i z kasy biletów nie kupuje się, a prosto powiedziawszy, nie idzie się tam, nie idzie się i tu — nie byliśmy na korcie, brakowało nas i na boisku.

Gdyby nawet sam Cochet z Bozotą walczyli pomiędzy sobą lub drużyna Urugwaju staczała walkę o mistrzostwo świata z Argentyną, nas i to nie zaciekawiliby; coś zresztą może nas obchodzić lub ciekawie, że ktoś „owy” dla zabicia sobie czasu czy nogą, czy też rakieta wali tę piłę; ma dużo czasu, nie ma co robić, to niech i wali, my mu nie przeszkadzamy, lecz i kręcka nie dostaniemy, takie rzeczy nie zrobisz z nas nerwówców i nienasytów, my mamy swoje zajęcia i swoje upodobania, dla nas lepszym jest „bez czterech lub ze czterema” w dusznych 4 ścianach lub też roznamieniony leniwy szept do uszka spononej pod pręciami promieniami lipcowego słońca swojej „Beatryczy”.

Doprawdy, widząc niedzielna frekwencję czy to na korcie, czy też na boisku, trudno było uwierzyć, że Nowe miasto ma nieco więcej ludności niż Marjanowo. Ale skończyła na tem, bo garbatego tylko trumna naprawić potrafi.

Sądząc, że w Nowemmieście są ludzie, którzy ciekawią się sportem, a z tych lub innych powodów nie mogli rozgrywek obserwować, podam w streszczeniu kronikarskie sprawozdanie z ubiegłej niedzieli. Niemądre stare prawo matema-

SEWER.

7

ZALOTNICA.

(OBRAZEK, MALOWANY W SŁOŃCU).

(Ciąg dalszy.)

Głuchy stuk w okno zbudził dziewczynę, — drobne szybki zabrzęczały.

— Maryś, Maryś! Jutrzenka dokoła zarumieniła świat, a ty śpisz, jak jaka pani. A cudowałaś wczoraj, że ekonom klnie, gdy się późno przychodzi... Maryś, do widzenia, ja idę!

— Czekaj! — zawołała matka, zrywając się na równe nogi — czekaj! Dziewczyna zasnęła ledwo o północy, dajże jej się upamiętać.

Okryła Marynę, chroniąc ją przed ciekawem okiem chłopaka.

— Spocznijże se Błażek odrobinę, wstanie zaraz.

— Matusiu, kiej wielki czas — nalegał chłopak.

— Ona sobie taw da radę i jeszcze ciebie obroni.

— Odejdź od okna i czekaj.

Chłopak nie usłuchał i został przy oknie. Ko-

bieta zwróciła się do córki.

— Maryś, a wstawajże, jutrzienka na niebie, ptaki już dawno świergocą. — Pochwyciła ją i zatrzęsta.

Dziewczyna siadła na łóżku.

— Przetrzęj ślepią, ogarnij się, umyj, a tymczasem odgrzej ci odrobinę ziemniaków.

Maryna wyciągnęła się na łóżku i wstrząsnęła.

— To już po świtanu, czy co?

Błażek po cichu cofnął się od okna.

— Dawno — odpowiedziała matka. — Jutrzenka rozlała się czerwienią dokoła świata i czeka na słońko.

Dziewcznę zerwało się rażno, spódnice narzuciło na siebie, matka nabrała wody w szkopic, nadstała cebrazynek, wodę lała. Maryna się chlapała, jak ptak.

Rozplotła wielkie swe warkoczki i grzebieniem po nich ciągnęła. Błażek zajrzał, otworzył okno — przywitani się.

— Ekonom zeklnie.

— Co mi zrobi? Boję się go? Ale takie mi się różności śniły!

— O mnie? spytał filuternie Błażek.

— Idź, idź, głupi, miałoby mi się o kim śnić!

— O paniczu.

— A choćby, cóż to, nie wolno mi? Chłopak zgrabny, ładny, ochoczy... — zaśmiała się.

— Matusiu, trzeba by czystą koszulę wdziać.

— Do panicza? — zagadnął Błażek.

— Żebyś wiedział!

— Maryna, nie zbytkuj! Nie ma trzy dni, jakieś czystą wdziała.

— To i cóż?... Jak się uprę, to będę codzień przemieniać.

— To ty ich masz pewno, jak panienka we dworze, tuzinami — zrobił uwagę Błażek.

— Mam. Wyjmijcież matusiu perkalową ze skrzynki, a ty odejdź od okna, bo ci szkopiem wody lunę w oczy, że z godzinę nie przejrzyś.

Matka otworzyła skrzynkę, Maryna ze szkopkiem, pełnym wody, pobiegła do okna. Błażek uciekał, dziewczyna lunęła za nim.

Śmieli się oboje, matka im wtórowała.

Zanim Błażek miał czas wrócić pod okno, matka zarzuciła na dziewczynę koszulę, przewiązała u kołnierza czerwoną wstążeczką, kryzę wygięła, a korale i paciorki wydobyla na wierzch.

Maryna się przejrzała i rozkosznie zaśmiała do siebie.

Ziemniaki, postawione na ogniu w ryneczce, zaczęły skwierczeć — matka wyłożyła je na miskę.

— Jakbym zechlipnęła mleka, choćby całą kwar-

tę!.. Boże, Boże, ratujże nas!.. (C. d. n.)

yczne nie pozwoliło być naocznym świadkiem i na korcie i na boisku w jeden i ten sam czas. No, trudno, wbrew naturze nie pójdziesz, więc zaznacz tylko rozgrywkę tenisową przed- południową, zaś co do popołudnia, ograniczyć się tylko do meczu piłkarskiego.

Do południa odbyły się dwie podwójne gry pań i panów. Jako pierwszą z podwójnych była gra pań — ze strony Lidzbarka wystąpili pp. Oziminowa i Kudertówna przeciwko pp. Gburkowskiej i Lipińskiej. Wygrał Lidzbarc w 3 setach. 6-4, 3-6 i 6-4. Pp. Oziminowa i Kudertówna górowały swoim pewniejszym serwisem, chociaż i bez twistów. P. Gburkowską cechuje uosobiona waga i spokój i dobra perfekcja w nastawieniu rękiety, natomiast słabszą pod każdym względem była jej partnerka, p. Lipińska, jej lekki serwis i to prawie każdy z 2 piłek był słaby technicznie; u p. Lipińskiej niezrozumiały, paniczny strach przed siatką.

Jako druga gra była gra panów, pp. Zaleski, Kunschke (Lidzbarc) pp. Kropielnicki i Gburkowski Nowemiasto. Wynik na korzyść Nowegomiasta w trzech setach: 3-6, 6-4, 6-4.

Z pary Zaleski, Kunschke wyróżnił się swoimi smasłami p. Zaleski. Dobrą grę pokazał p. Zaleski przy siatce, p. Kunschke grał bardzo nerwowo.

P. Kropielnicki dysponuje silnym serwisem i niezłami barkhandami.

O godz. 5 po południu odbył się mecz piłki nożnej pomiędzy wyrobioną technicznie drużyną „Pomorzanka”, a ambulantą, młodą drużyną „Spartę”.

Gra zakończyła się rezultatem 1-1 (0-0) przy stanie 4-2 na korzyść „Spartę”. Niedzielną grą „Sparta” pokazała owoce pracy trenera p. Suchockiego.

Stabych szczególnie miejsc ni w drużynie „Pomorzanki” ni w „Spartie” nie było, każdy grał dobrze i każdy na swoim miejscu.

Jeżeli kogo i wyróżnić, to, pomijając p. Suchockiego, na atkowe zastąpili obydwa bramkarze i p. Dąbrowski w obronie „Spartę”.

Na brak strzałów na bramę ni bramkarz „Pomorzanki”, ni bramkarz „Spartę” użalać się nie mogą, jak jeden tak i drugi świetnie ich trzymali.

Sędziował p. Szudziński, aplikant, dobrze. Publiczność, pomimo niewysokiego wstępu mało. W. Krywec

3-dniowy informacyjny kurs wychowania fizycznego Związku Młodzieży Polskiej.

Nowemiasto. Z inicjatywy Kat. Związku Młodzieży Polskiej na diecezję chełmińską rozpoczął się tutaj 3-dniowy informacyjny kurs wychowania fizycznego, zorganizowany przez tut. Okręg. S. M. P. z pomocą Powiatowego Komitetu W. F. i P. W. powiatu lubawskiego. Uroczystego otwarcia kursu dokonał prezes okręgowy i zarazem członek Komitetu W. F. ks. Porzyński, w obecności przedstawicieli władz i członków wspierających S. M. P. W słowach, przepojonych miłością do młodzieży, burmistrz miasta, p. Kurzętkowski, wspominał o pracy miejscowego S. M. P. i o wspaniałych wynikach, osiągniętych w zawodach w Toruniu. Kończąc piękne swe przemówienie, zapewnił prezesa okręgowego, ks. Porzyńskiego i p. prof. Flisaka, że i nadal społeczeństwo starsze opiekować się będzie „przyszłością” narodu, nawołując do pomysłnej i dalszej pracy. Kurs potrwa od 21-23 bm., a w programie uwzględniono gimnastykę metodyczną, gry sportowe i ćwiczenia lekkoatletyczne w teorii i praktyce. Uczestnikami kursu są przewodniczący naczelnicy i kierownicy kółek sportowych Kat. S. M. P. z powiatu lubawskiego w liczbie 40. Kurs przeprowadza z ramienia Związku instruktor W. F., p. prof. Flisak.

Z łona tow. św. Wincentego a Paulo.

Nowemiasto. Z okazji uroczystości św. Wincentego a Paulo ugościło 19 bm. o godz. 3 po poł. miejsc. tow. Pań św. Winc. a Paulo przeszło 109 ubogich kawą i piekniem. Na ten cel złożyli p. Schneider z Bratjana pół ctr. pszennej maki, p. starościna Bederska 10 zł, p. L. K. 5 zł, p. J. B. 5 zł p. Suchocka 5 zł, p. Bolesławowa Jentkiewiczowa 5 zł, p. Morene bezinteresownie upiekł 20 blach pączka. Wszystkim ofiarnościom składa serdeczne podziękowanie

Kyczerowa, przewodnicząca tow. św. Winc. a Paulo

Nominacja zastępcy przełożonego Obszaru dworskiego Samplawa.

Samplawa. Na zastępcę przełożonego Obszaru Samplawa zatwierdzony został p. Juliusz Wyszatycki w Samplawie.

Znowu nieszczęście samochodowe.

K Lubawa. Z Byszawdu wracał w poniedziałek przed południem na rowerze posterunkowy policji Szczygłowski. Z Lubawy natomiast, w stronę Byszawdu, jechał samochód p. Truskowskiego z Lubawy. Nastąpiło zderzenie samochodu z rowerem, przezczem posterunkowy Szczygłowski spadł z roweru i odniósł poważne pokaleczenia na głowie i nogach. W stanie bezprzytomnym zawieziono go do szpitala, gdzie rany opatrzone. Zachodzi obawa wstrząśnienia mózgu lub innych komplikacji. Przyczyny nieszczęśliwego wypadku w tej chwili jeszcze nie ustalono.

Miał już materiał, ale nie będzie miał, z niego ubrania.

v Kuligi. Rolnik T. Zero z Kulig przyjął u siebie w obowiązek służebny niej. A. Kowalskiego z Piłtowa pod Mławą, bez należytych wykazów tegoż, a mianowicie bez odmel-dowania się w odnośnej gminie i zameldowania się w Kuligach. Kiedy niedługo potem p. Z. wybrał się wraz z żoną w gościnę, K., korzystając z dobrej okazji, zrewidował mieszkanie swego chlebodawcy. Najbardziej spodobał mu się nowy materiał na ubranie. To też go sobie schował. Wi-docznie pilno mu jednak było w nowem ubraniu pokazać się ludziom — ale nie w Kuligach — gdzieby go odrazu zdema-akowano. To też zapakował manatki i chciał zmienić miej-sce pobytu. Wtedy udał się p. Z. do policji, a ta, zatrzyma-wszy zbiega, znalazła u niego ukryty materiał. I w ten sposób p. Zero doszedł zpowrotem do swej własności.

Pożar od pioruna.

k Kazaniec. Podczas burzy, jaka przechodziła w ponie-działek wieczorem, uderzył grom w dom mieszkalny p. Brzo-zowskiego w Kazaniecu, który sponął. W domu tym umie-ścił także swoje meble sąsiad Brzozowskiego p. Ostrowski, który buduje dom mieszkalny. Meble te również sponęły. Szkoda więc w tym wypadku jest podwójna.

Częste pożary.

v Lubstyn. Dnia 21 bm. około godz. 12 wybuchł po-zar u rolnika Jana Raszewskiego w Lubstynku. Spalił się dom mieszkalny wraz z wszystką ruchomością. Wartość spalo-nego mienia ocenia się na około 24 tys. zł, a uszkodzony ubezpieczony był tylko na 7.500 zł. Powodem pożaru było zapalenie się tłuszczu przy pieczeniu mięsa.

v Rakowice. Dnia 21 bm. o godz. 17 powstał pożar w lesie państw. przy szosie, prowadzącej z Radomna do Rakowic. Ogień zauważył patrolujący posterunkowy, który wraz z za-larmowaną ludnością Pustek zlikwidował pożar w zarodku. Spaliło się około 2 mrg. lasu. Szkody narazie nie ustalono. Dochodzenia celem wykrycia sprawy podpalenia wdrożono.

ROLNICY!

Komu leży na sercu sprawa korzystnego zbywania nabiata, to proszę stawić się jak najliczniej na **zebranie mleczarskie do Nowegomiasta dnia 28. VII. rb. o godzinie 4-tej po południu do hotelu p. Bony.**

O punktualne przybycie upraszamy, gdyż zebranie odbędzie się punktualnie.

Zarząd Pow. P. T. R.

Różyca świń.

Lubstyn. U świń robotników majątku Lubstyn stwierdzono urzędowo różyce świń. Zarządzenie wet. pol. wydano na miejscu.

Wolne miejsca.

Wolne miejsca, zgłoszone w Państwowych Urzędach Pośredniactwa Pracy:

Toruń: 1 stenotypistka ze znajomością stenograf. polskiej i niemieckiej, 4 parobków do gospod. na wieś z płacą 30 do 40 zł mies. i utrzymaniem, 1 kucharka do Kasyna Oficerskiego z uposażeniem XVI stopnia służb. i dodatkiem ekonomicznym, 8 służących (kobiet) do gospod. z płacą 30 do 40 zł mies. i utrzymaniem.

Tczew: 1 kowala kotłowego, 1 dojarza samotnego.

Gdynia: 1 blacharza, 3 pomocników blacharskich, 5 zdolnych krzesłarzy, którzy już pracowali w fabrykach krze-szeł, 1 zdolnego robotnika do obsługi piły taśmowej z praktyką conajmniej trzechletnią, 5 wykwalifikowanych polerowników lub polerownic, 3 strycharzy wykwalifikowanych do cegielni ręcznej i w tem 1 fachowy palacz i trzech spawaczy.

Komunikat.

Do 31-go sierpnia rb. będzie tytułem próby kursował w pociągach Nr. 218/413 i 414/211 między Gdynią a Poznaniem wagon sypialny I i II klasy.

Z Pomorza.

Baczność Wyborcy do Rady Miejskiej!

q Lidzbarc. Zwracamy uwagę wszystkich wyborców na obowiązek przegladania list wyborczych do Rady Miejskiej, które wyłożone są do przegladu w biurze Magistratu w godzinach urzędowych. Sprzeciwu względnie niewypisanie na listę wyborców należy wnieść do Magistratu względnie do Komisji wyborczej.

Zebranie Rady Miejskiej.

q Lidzbarc. W ub. piątek, dnia 19-go bm., odbyło się posiedzenie Rady M. w Lidzbarcu. W punkcie I. rozpatrywano ponownie dodatkowy budżet na rok 1929/30. Rada pod-trzymała swoją dawniejszą uchwałę. Jako delegata na zjazd Związku Młodszych wybrano p. burmistrza Rochona. Jako opiekuna społecznego wybrano p. L. Ettera. W wolnych wnioskach apelował p. Uziłkowski do Magistratu, by tenże postarał się o zmniejszenie ubytku gazu, który wynosi obecnie około 5 proc., tj. dopuszczalną ilość ubytku gazu.

Strzelanie o godność króla kurkowego.

q Lidzbarc. W ub. sobotę i niedzielę odbyły się tego-roczne strzelania o godność króla kurkowego i rycerzy. Już w sobotę od godz. 2-jej po poł. panował na strzelaliwy wielki ruch. Strzelanie odbyło się tajne. Po poprzednich wynikach jednakże już wiadano ogólnie, kto tytuł króla zdobędzie. Wieczorem odbył się w hotelu „Pod 3 koronami” wigorek rycerski przy niezmiernie niezmałonej, iście braterskiej harmonii. Przygrywała orkiestra Straży Pożarnej pod dyrykcją kapel-mistrza p. L. Pudełki. Nazajutrz w niedzielę, odegrała orkiestra pobudkę oraz koncert przed starym królem i rycerzami. Następnie udano się do kościoła na mszę św. O godz. 2-jej nastąpił wymarsz do lasu razem z przybyłymi gośćmi z Bro-dnicy i Działdowa. Strzelano o ordery i nagrody. Równo-cześnie odbyła się w lesniczówce zabawa ludowa. Przy ogłoszeniu wyników okazało się, że królem został brat B Borowski, I rycerzem br. I. Lewandowski, II rycerzem brat A. Kozicki. Order wędrujący, ofiarowany przez br. Piotrow-skiego z Wąbrzeźna, zdobył br. B. Neumann. Na tarczy orderowej I miejsce zdobył br. Borowski, II br. Scistowski, III br. Radig, IV br. Jakubowski, V. br. Neumann, VI brat Klucznik. Order wędrujący, ofiarowany przez króla zeszo-rocznego br. Uziłkowskiego, zdobył br. Neumann. Na tarczy orderowej dla braci zamiejscowych I-sze miejsce zdobył brat Góralski, Wąbrzeźno, II br. Ciecierski, Brodnica, III miejsce br. Olejniczak, Działdowo. Na tarczy o nagrody I miejsce uzyskał br. Kasprzycki, Brodnica, II br. Kubecki, Brodnica. Wieczorem odbyła się w sali hotelu „Pod 3 koronami” zabawa taneczna. Uroczystość ta wywarła na wszystkich najlepsze wrażenie.

Olbryzi ogórek.

Wąbrzeźno. Ogrodowy Grudziński wyhodował ogórek, wagi 6 funtów. Długość ogórka wynosi pół metra. Ogórek pochodzi z odmiany „Noas”

Proces o nadużycia w kasach miejskich w Grudziądzu.

Prokurator oskarża 10 urzędników magistrackich, w tem rendantów Miejskiej Kasy Główniej, Podatkowej i Oszczędności o sprzeniewierzenie przeszło 200 tysięcy zł.

Grudziądz. Głośna sprawa nadużyć w tut. trzech kasach miejskich (Główna, Podatkowa i Oszczędności) weszła dnia 12 bm. na rozprawę sądową. Skarga wytoczona została 10 urzędnikom miejskim, a mianowicie: Antkowiakowi, Szczygłowi i Wojewodzie, rendantom wymienionych kas, następnie kilku kasjerom wzgl. ksiązkowym w osobach Fularczyka, Kieraja, Aszmuta itd., wreszcie decernentowi wydziału podatkowego Lipowskiego, który, po złożeniu kaucji we wysokości 15.000 zł, z aresztu zwolniony został. Siedmiu oskarżonych znajduje się od marca ub. roku w areszcie śledczym. Akt oskarżenia obejmuje około 100 stron maszynowego pisma, rozprawa sądowa potrwa przypuszczalnie dwa tygodnie. Śledztwo w tej sprawie napotkało na ogromne trudności, ponie-waż kilkanaście ksiąg kasowych zostało usuniętych lub zniszczo-nych. Przy pomocy specj. rewizora z Komunalnego Zw. Kredy-towego p. Lenarta z Poznania stwierdzono na podstawie pozostałych ksiąg i dokumentów, że łączna suma sprzenie-wierzonych pieniędzy wynosi ponad 200.000 zł.

Ze defraudacji wykryte zostały, zrzucił drobny wypadek choć podpadało, że niektórzy z oskarżonych prowadzili życie, szerokie, wydając znaczne sumy na przyjęcia i stroje; Szczy-giel był nawet szczęśliwym posiadaczem samochodu. Szczygieł właśnie, któremu czyni się tak ciężkie zarzuty, poruszył pewne stosunkowo drobne uchybienie urzędnika ogzekucyjnego Grabowskiego, które w trakcie śledztwa doprowadziło, jak to mówią po nitce do kłębka. Szczygieł złożył bowiem decernentowi Lipowskiemu raport, że Grabowski sprzeniewie-rzył kwotę 243 zł. Sprawą zajęła się policja, a następnie pro-kurator; w toku tych dochodzeń właśnie wydało się, jakim to piaskiem był Szczygieł i współoskarżeni.

Handlarze żywym towarem grasują w Grudziądzu.

Grudziądz. Na terenie miasta Grudziądza grasuje szaj-ka handlarzy żywym towarem. W ręce zbrodniarzy dostała się 16-letnia Alfreda Stępniewska z Nowej-Wsi. Przeżyła ona wypadek, którego nie zapomni do końca życia. Panna Alfreda jest bardzo przystojną i dobrze zbudowaną dziewczęciem. Zbrodniarze upatrzili ją sobie już dawno. Gdy 16 bm. wracała z Grudziądza wieczorem do domu, w lasku garnizonowym na krzyżowce Park Nowa-Wieś nadjechało nagłe auto, z którego wyszedł jakiś drab, prosząc ją do auta. Mówił, że jedzie do Nowej-Wsi, więc zawiezie ją do domu. Kiedy jednak Alfreda odmówiła, wciągnął ją przemocą do auta. Zbrodniarz schwytał dziewczynę silnie za ramiona, grożąc jej rewolwerem. Kiedy samochód zawrócił w kierunku Grudziądza, przerażona Alfre-da wyrwała się z rąk opryszka i poczęła uciekać, który puścił się za nią w pościg, oddając na postrach jeden strzał. Teraz ofiara stanęła, prosząc o uwolnienie. Opryszek nie miał lito-ści, zatykał jej ręką usta i zabrał dziewczynę powtórnie do auta, które teraz mknęło z błyskawiczną szybkością przez lasy garnizonowy. Przy narożniku ulicy Nadgórnej i Forte-cznej auto stanęło. Ów zbór wysiadł i wszedł do jednej ka-mienicy przy ul. Nadgórnej, gdzie widocznie mieszkali współ-nicy. Nieszczęśliwa dziewczyna szybko zorientowała się w sytuacji, i rozpoczęła krzyczeć i błagać szofera o otworzenie drzwi samochodu. Szofer po długich prośbach otworzył drzwi, poczem Alfreda wybiegła z auta, uciekając do znajo-myh na ulicy Słowackiego 19. Złoczyńca, dowiedziawszy się o zejściu, zbiegł autem w niewiadomym kierunku. P. Iekser, u którego nieszczęśliwa szukała schronienia, odesłał ją do rodziców. Dziewczyna rochorowała się, doznając ciężkiego rozstroju nerwowego.

Wycieczka 104 wioślarzy na 24 łódkach i trzech motorówkach do Torunia.

W ubiegłą niedzielę około godz. 5 przybyli do Torunia na 24 łodziach i 3 motorówkach uczestnicy wielkiego „spływu” wioślarskiego, którego celem jest Poznań, w liczbie 104 osób, w tem trzy panie.

Na przystani Tow. Klubu Wioślarskiego powitali przyby-łych władze klubu oraz liczna publiczność. Goście udali się najpierw do swych kwater, a następnie o godz. 20 przededilo-wali przez miasto pod pomnik Kopernika, gdzie złożyli wieńiec. Wycieczkę sfotografowano u stóp pomnika, poczem wioślarze odśpiewali „Rotę”.

O godz. 21 odbyła się we „Dworze Artusa” wspólna kolacja. Następnego dnia rano wioślarze odplynęli do Bydgoszczy.

Wielki pożar lasów w powiecie chojnickim, który wyrządził około jednego miliona złotych szkody.

Chojnice. W lasach państwowych nadleśnictwa Kłod r-wa, w powiecie chojnickim, wybuchł ogromny pożar. Około 180 hektarów starego lasu sosnowego i brzoźowego padło pa-stwą ognia. Straty sięgają jednego miliona złotych.

Pożar, który, na skutek wielkich upałów i panującej od szarego dni suszy, zaczął się rozszerzać bardzo szybko, przy-brał ogromne rozmiary, tak iż ludność okoliczna i straża ogmniowa nie mogły go opanować, wobec czego starostwo za-żądało pomocy wojska.

Z Chojnic przemaszerowała na miejsce katastrofy kompanja bataljonu strzelców granicznych; oraz przybyła także większa ilość policji państwowej.

Pożar trwał 6 godzin. Ugaszono go dopiero około godziny 8-mej wieczorem. Ogień powstał prawdopodobnie przez pastuchów. Kilku z nich zatrzymano.

Strajk generalny w Tczewie.

Tczew. W Tczewie wybuchł strajk generalny, wywołany lokautem zakładów przemysłowych. Przed fabrykami i przed-siębiorstwami stanęły grupy robotników, którzy nie wpuszczali nikogo do fabryki. Przebieg strajku jest spokojny.

12 i pół miljonów szkody wyrządziła powódź we woj. stanisławowskim.

Prowizoryczne zestawienie szkód, wyrządzonych przez katastrofalną powódź w dniach 11-15 lipca b. r. przedstawia się następująco:

Woda zniszczyła 376 mostów drogowych, wartości 2.755.375 zł., 294 mostów drogowych wartości 5.050.668 zł., 294 domów, wartości 590.000 zł., 52.018 morgów ziemi, wartości 4.649.219 zł., nadto różne materiały budowlane, tory kolejek lasowych, mury operowe etc., wartości 56.000 zł. - Razem 12.665.022 zł.

Zestawieniem tem nie są objęte szkody, wyrządzone w nadleśnictwach lasów państwowych, szkody w powiecie żydaczowskim, gdzie dotąd wody nie opady, oraz szkody w 14 gminach powiatu kosow-skiego, które dotychczas są odcięte od reszty powiatu z powodu wysokiego stanu wód na obu Czereмосzach.

W poszczególnych powiatach rozpoczęły działal-ność komitety niesienia pomocy powodziannom. Ce-lem udzielenia pomocy najbardziej i najbardziej uszkodowanym wojewoda wyasygnował 20.000 zł.

Trzęsienie ziemi w Danji.

Kopenhaga. W piątek późnym wieczorem od-czuto na wyspie Sejro na Małym Balcie kilka sil-nych wstrząsów podziemnych, które się jeszcze pię-cioкратно powtórzyły.

Ludność opanowało silne zaniepokojenie, kiedy domy drżały i dzwięczały szyby w oknach.

Niebywała burza nad Anglią.

Londyn. Po wielu dniach upalnych, które za-grażyła Londynowi brakiem wody, wczoraj w nocj przesyłała się nad Anglią burza o niesłychanej tropi-kalnej gwałtowności. Temperatura przed burzą wynosiła 90 stopni Fahrenheita w cieniu. W ciągu godziny po rozpoczęciu się burzy opady wynosiły przeszło 2 cale. Trzy osoby zostały zabite, mnóstwo doznało obrażeń od piorunów.

Południowe i południowo-wschodnie wybrzeże ucierpiało mocno od „wzburzonych fal morskich, które porwały 2 osoby. Wśród tysięcy wycieczko-wców na wybrzeżu morskiem powstała ogromna pa-nika.

Burza wyrządziła w miastach znaczne szkody, przewracając kominy, słupy telegraficzne etc.

Ostatnie wiadomości.

Statek „Iskra“ ze zwłokami mjr. Ildzikowskiego w Ponta Delgata. — Oświadczenie mjr. Kubali. — Gotów podjąć nowy lot.

Do Ponta Delgata zawinął polski statek „Iskra“, wiozący zwłoki śp. majora Ildzikowskiego. Razem jedzie na statku maj. Kubala. Kubala czuje się już o tyle lepiej, że w Ponta Delgata wysiadł na ląd, udając się na przechadzkę. W rozmowie zaznaczył major Kubala, że katastrofa nastąpiła na skutek wadliwego funkcjonowania motoru i z powodu tego, że na Azorach nie ma miejsca do lądowania. Kubala oświadczył dalej, że w związku z propozycją amerykańską, gotów jest podjąć lot za Ocean w przyszłym roku, o ile rząd polski tę propozycję uzna.

Przyjęcie ustawy o reformie administracji. Bukareszt. 281 głosami przeciw 6 przyjęto w sejmie rumuńskim ustawę o reformie administracji.

Konflikt sowiecko-chiński.

Waszyngton. Poseł rządu nankińskiego oświadczył sekretarzowi Stanów Zjednoczonych Ameryki, iż Chiny wierne są paktowi Kelloga i pragną kontynuować politykę pokojową.

Odpowiedź sowiecka na propozycję francuską w sprawie pośrednictwa pokojowego.

Moskwa. Sowiecki komisarz dla spraw zagranicznych odpowiedział na propozycję rządu francuskiego w sprawie podjęcia się roli pośrednika pokojowego w konflikcie sowiecko-chińskim, że propozycja rządu francuskiego winna być należycie oceniona, że jednak propozycja nie ma racji bytu z powodu naruszenia przez władze chińskie podstawowych warunków pokoju między obydwojoma państwami z roku 1913. O ile to naruszenie zostanie usunięte, to ikt inny nie pragnie bardziej pokoju nad rząd sowiecki.

Zerwanie stosunków dyplom. między Mongolją a Chinami.

Berlin. Telegraphen Union donosi z Tokio, iż władze mongolskie z Urgi ogłosiły, że z powodu zerwania stosunków dyplom. między Sowietami, a rządem nankińskim i Mongolją zerwała swe stosunki dyplomatyczne z Chinami.

Gmach ambasady sowieckiej przejęty został przez posła niemieckiego.

Pekin. Gmach ambasady sowieckiej przejęty został przez posła niemieckiego. Rząd nankiński

w dalszym ciągu ogłasza proklamację za pokojowym zlikwidowaniem sprawy, oświadcza, że do tego pragnie dojsć nie za pośrednictwem innych państw, ale przy pomocy Ligi Narodów.

Polit. Koła berlińskie wielce są zainteresowane szybkim zlikwidowaniem sporu chińsko-sowieckiego.

Berlin. Berliński „Boersen Kurier“ donosi, że berlińskie koła polityczne z wielkim zainteresowaniem śledzą interwencję Hoovera celem szybkiego załatwienia konfliktu sowiecko-chińskiego, a to z tego powodu, że zerwanie stosunków dyplom. między sowiecką Rosją a Chinami niekorzystnie odbiło się na tranzyście niemieckim na Daleki Wschód, który znacznie na tem ucierpiał.

Nabożeństwo żałobne w Paryżu za spokój duszy ś. p. mjr. Ildzikowskiego.

Paryż. Z inicjatywy ambasadora p. Chłapowskiego, odbyło się w tutejszym kościele polskim nabożeństwo za spokój duszy śp. majora Ildzikowskiego. Mszę św. celebrował ks. Łuczak.

Na nabożeństwie obecni byli: ambasador Chłapowski, członkowie ambasady, konsul Poznański, szef departamentu lotnictwa płk. Rayski, attache wojskowy płk. Bleszczyński w obecności licznych oficerów polskich, będących na studjach we Francji, b. premier Bartel, sen. Motz, attaches wojskowi Belgji, Czechosłowacji, najznakomitsi lotnicy francuscy itd. Wspaniały wieniec złożyła między in. redakcja dziennika „Intransigeant“.

Po nabożeństwie składano kondolencje na ręce ambasadora Chłapowskiego i na ręce kuzynki zmarłego, p. Gerden-Jurgielewiczowej.

Pamięci ś. p. mjr. Ildzikowskiego.

Paryż. „Paris Midi“ w pięknej artykule, poświęconym tragicznej śmierci majora Ildzikowskiego, napisanym przez Maurice de Waleffe, pisze:

„Lotnika polskiego spotkała śmierć, godna wielkich ludzi, w duszy których płonie zapał następców Iłkara. Pięknym miejscem spoczynku jego byłaby wyspa Graziosa, stanowiąca jedną z niewielu pozostałości zaginionej Atlantydy, lecz skoro znalazł się na miejscu okręt polski, który zabrał jego bohaterские szczątki, rodacy powinni mu wzniesć pomnik tam, gdzie zginął. Lepszego miejsca uczczenia jego pamięci znaleźć nie można“.

Stan zdrowia mjr. Kubali.

Horta. Redakcja P. A. T. otrzymała od komendanta statku szkolnego „Iskra“ kpt. Eibla następującą informację:

Major Kubala przychodzi do zdrowia i zaczyna chodzić. Szwy zostały już zdjęte. Major Kubala powróci do Francji na pokładzie „Iskry“ i z początkiem sierpnia przybędzie do Paryża. Zwłoki majora Ildzikowskiego „Iskra“ przewiezie do Gdyni.

Kto wygrał w III klasie 19 Loterii Państwowej?

1 dzień ciągnięcia.

80.000 zł na nr.: 133982.
40.000 zł na nr.: 38936.
10.000 zł na nr.: 164454.
5.000 zł na nr.: 6339 93706 135866.
2.000 zł na nr.: 69875.
1.000 zł na nr.: 16672 102892 105061.
500 zł na nr.: 11835 82757 106349 174384 177665.
400 zł na nr.: 7650 18332 24016 42413 44192 51152 60480 78502 104932 106061 108070 112807 126381 130346 134121 155470.
300 zł na nr.: 6831 37529 39755 46398 54514 64370 67369 68039 73995 80013 80817 86146 91065 91952 94781 96581 109691 114818 120312 124866 129639 130424 132675 142026 146245 149533 160530 181333 184044.

2 dzień ciągnięcia.

20.000 zł na nr.: 139864.
2.000 zł na nr.: 114922.
1.000 zł na nr.: 113464 132522.
500 zł na nr.: 109611 113875 138272.
400 zł na nr.: 5967 35607 58170 69602 112715 150200 150790 165802 178358.
300 zł na nr.: 11550 20408 27337 40785 43049 57039 82639 98781 100125 120640 143928 125504 127182 129381 145820 149513 155335 160640 169680 175677.

Ruch towarzystw.

Radomno. Zebranie Kółka Rolniczego odbędzie się w niedzielę, dnia 28-go bm. o godz. 16-tej w zwykłym lokalu. Referat wygłosi p. Lambert z Jakóbkowa. Uprasza się o przybycie młodzieży celem założenia Konkursu. O liczny udział prosi Zarząd.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Notowania oficjalne z dnia 22. 7.

Placono w złotych za 100 kg.!

Zyto	25,00—26,00
Pezenica	50,00—51,00
Jęczmień przemiałowy	28,00—29,00

Na redaktej odpowiedzialny: Waleńty Siwicki w Nowamysłowach. Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

PRZYMUSOWA LICYTACJA.

W czwartek, dnia 25. 7. 29 r. o godz. 15-tej będe sprzedawać w Mikołajkach u p. Maksymiljana Wojtasia za gotówkę najwięcej dającemu:

1 krowę.

Nowemiasto, dnia 24. 7. 29 r.

Mazanowski, kom. sądowy.

PRZYMUSOWA LICYTACJA.

W piątek, dnia 26. 7. 29 r. o godz. 15 po południu sprzedawać będę na majątku w Mierzynie za gotówkę najwięcej dającemu:

6 krów.

Nowemiasto, dnia 24. 7. 29 r.

Mazanowski, kom. sądowy.

PRZYMUSOWA LICYTACJA.

W sobotę, dnia 27. bm. o godz. 18-tej w południe sprzedawać będę we Wonnie wybudowanie, u p. Oleckiego za gotówkę najwięcej dającemu:

2 warchlaki.

Szukalski, kom. sąd. w Lubawie.

Magistrat odda najmniej żądającemu

zwózke kamieni

z Wlewska na ul. Wodną wzgl. drogę Klonowską (przy mieście). Oferty i ceny podawać należy na zwózke jednego metra kubicznego.

Oferty w kopertach zamkniętych należy składać w Magistracie

do dnia 26 lipca 1929 o godz. 12 w południe, o którym to czasie nastąpi otwarcie ofert.

Magistrat zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta.

Lidzbark, dnia 18 lipca 1929 r.

Magistrat

M. Rochon.

Mam stale na składzie i polecam po cenach konkurencyjnych:

Cement, smołę, pape, lepnik, wapno i wszelkie inne materiały budowlane.

WĘGIEL.

WACŁAW MROZIŃSKI, Lidzbark

telefon 39.

telefon 39.

Dnia 10 sierpnia 1929 o godz. 4 po poł.

odbędzie się

w sołectwie obszaru dworskiego Samplawa, pow. Lubawa drogą publ. przetargu

Wdzierżawienie użytk. polowania

na terenie b. maj. państw. Samplawa o ogólnym obszarze 355 ha na przeciąg

od 1 sierpnia 1929 r. do 31 lipca 1935 r.

Warunki dzierżawy jak i kontrakt dzierżawy polowania są wyłożone do publ. przegladu w Sołectwie od dnia 27. lipca do 10 sierpnia 1929 r.

Samplawa, dnia 22 lipca 1929 r.

Sołectwo Obszaru dw. Samplawa.

Piwo Okocimskie,

piwo Chełmińskie

w beczkach i w butelkach, hurtownie i detalicznie poleca

JAN CZAJKOWSKI, LUBAWA dawn. Browar lubawski.

Bank Ludowy

Sp. z odp. ogr.

w Lubawie

przyjmuje wkłady oszczędnościowe

w złotych, placąc przy wypowiedzeniu
dziennem 6 proc.
14 dniowem 7 proc.
1 miesięcznym 9 proc.
3 miesięczn. 10 proc.
1/2 rocznem 11 proc.

w dolarach lub złotych na podstawie kursu dolara, placąc przy wypowiedzeniu
1 miesięcznym 3 proc.
3 miesięcznym 6 proc.
1/2 rocznem 7 proc.

Załatwia wszelkie czynności bankierskie. Zastępstwo Banku Polskiego dla inkas. weksli.

Zgubiłem

papiery wojskowe,

które unieważniam.

WALENTY JARZĘBOWSKI,

Radomno.

U c z e ń

potrzebny od zaraz

Koprowski Piotr,

mistrz kowalski,

M. Głębocek pow. Brodnica.

Przy moim wyjeździe składam na tej drodze wszystkim Znajomym i Zyczliwym serdeczne „Do widzenia“.
Józef Bukowski z żoną.
Lidzbark, w lipcu 1929 r.

Poszukuję od 1-go sierpnia porządnej i uczciwej

poszukuję od zaraz lub później starszego

pokojówki. czeladnika

Tilemanowa, Wardęgowo p. Ostrowite p. Jabłonowo, pow. lubawski.

LUBAWA, ul. Zamkowa nr. 6.

Służąca Szofer

do wszelkich prac domowych, która umie gotować, potrzebna od zaraz lub od 1. VIII. 29 r.

Zgłoszenia do eksp. „Drwęca“.

Włodarz

energiczny, z dwoma lub jednym szarwarkiem, może się zgłosić od zaraz na

Majątek Pręgowizna.

Potrzebny natychmiast

KOWAL

bez ucznia, na ordynację lub pensję miesięczną, z narzędziami lub bez, obeznany z maszynami rolniczymi.

Zgłoszenia: majątek Straszewy.

Poszukuję od zaraz

CHŁOPAKA

od 17—20 lat do wszelkiej pracy.

Stan. Sarbinowski, Gryżliny.

FORMULARZE

poleca Księgarnia „Drwęca“.

do Pręgowizny.

Mam na sprzedaż

CENTRYFUGĘ

„Westfalja“ oraz żyto na pniu.

Kto wskaże eksp. „Drwęca“.

Gospodarstwo

60 morgowe, w tem 8 mórg łąki z torfem, budynki masywne, z kompletnym żywym i martwym inwentarzem, od zaraz na sprzedaż. Cena według ngody.

Bronisław Kłosowski Łąkorz.

GOSPODARSTWO 70 mórg, w tem 7 mórg łąki z torfem, z żywym i martwym inwentarzem, z powodu przeprowadzki, jest od zaraz na sprzedaż. Cena według ngody. Wpłaty 15—20 tys. zł. B. Kornacki, Żabiny, p. Gralewo, pow. Działdowo.